

Møte tirsdag den 12. november kl. 10

President: K a r i L i s e H o l m b e r g

D a g s o r d e n (nr. 13):

1. Innstilling fra Stortingets presidentskap om tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 2002 under kap. 41 Stortinget (Innst. S. nr. 10 (2002-2003))
2. Innstilling fra Stortingets presidentskap om godtgjørelser for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer (Innst. S. nr. 11 (2002-2003))
3. Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer (Innst. S. nr. 19 (2002-2003))
4. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes kontroll med helse- og miljøfarlige kjemikalier (Innst. S. nr. 21 (2002-2003), jf. Dokument nr. 3:9 (2001-2002))
5. Referat

Presidenten: Representantene Kjell Engebretsen, Ola D. Gløtvold, Ingmar Ljones og Thore A. Nistad, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den tidligere midlertidig fritatte vararepresentant for Møre og Romsdal fylke, Rigmor Andersen Eide, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Møre og Romsdal fylke, Ola T. Heggem, har tatt sete.

Det foreligger tre permisjonssøknader:

- fra Kristelig Folkepartis stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Anita Apelthun Sæle fra og med 12. november og inntil videre
- fra Høyres stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Hans R. Kjæstad fra og med 12. november og inntil videre
- fra representanten Rolf Terje Klungland om velferdspermisjon fra og med 12. november og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Vest-Agder fylke: Mette Gundersen
For Hordaland fylke: Pål Kårbø
For Oslo: Brit I. H. Andreassen
3. Mette Gundersen og Brit I. H. Andreassen innvelges i Lagtinget for den tid de møter for representantene Rolf Terje Klungland og Hans R. Kjæstad.

Presidenten: Mette Gundersen, Pål Kårbø og Brit I. H. Andreassen er til stede og vil ta sete.

Statsråd Børge Brende overbrakte 15 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Jan Koløy vil framsette et privat forslag.

Jan Koløy (FrP): Jeg tillater meg på vegne av Carl I. Hagen, Per Sandberg og meg selv å fremme forslag om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra Stortingets presidentskap om tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 2002 under kap. 41 Stortinget (Innst. S. nr. 10 (2002-2003))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 399)

Etter ønske fra Stortingets presidentskap vil presidenten foreslå at sakene nr. 2 og 3 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

S a k n r . 2

Innstilling fra Stortingets presidentskap om godtgjørelser for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer (Innst. S. nr. 11 (2002-2003))

S a k n r . 3

Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer (Innst. S. nr. 19 (2002-2003))

Stortingspresident Jørgen Kosmo: Jeg kan forstå at det kan være ubehagelig gjennom et særskilt vedtak å måtte ta stilling til sin egen lønn. Normalt foregår lønnsfastsettelsen i dette samfunnet gjennom forhandlinger, enten mellom den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver eller gjennom organisasjonslivet. For Stortinget er imidlertid situasjonen helt annerledes. Fordi Stortinget er landets øverste politiske myndighet og også den bevilgende myndighet, kan ikke ansvaret for å fastsette lønnen til stortingsrepresentanter, statsråder eller statsminister delegeres til noen.

For å unngå at vi hvert år skal få en diskusjon om lønnsreguleringen, bestemte man i 1996 å nedsette en lønnskommisjon, som fikk i oppdrag å fremme forslag for Stortinget om godtgjørelsen for stortingsrepresentanter, statsråder og statsminister. Men man gikk faktisk litt lenger. Man sa at den årlige godtgjørelse skal fastsettes av Stortingets lønnskommisjon med Stortingets samtykke. Det betyr at Presidentskapet kun har én oppgave i dette, og det er å være forslagsstiller for Stortinget på vegne av lønnskommisjonen. Så blir det selvsagt opp til Stortinget om man vil slutte seg til den innstillingen man får fra lønnskommisjonen. Det betyr at Presidentskapet ikke går inn i noen reell diskusjon om det som lønnskommisjonen foreslår.

misjonen foreslår. Det vil være i strid med det vedtak som Stortinget har fattet om hvordan lønnsfastsettelsen i Stortinget skal foregå.

Kommisjonen har imidlertid fått et mandat fra Stortinget gjennom Stortingets presidentskap. Det mandatet går på at man skal sørge for at stortingsrepresentanter, statsråder og statsminister skal ha en lønnsutvikling som er sammenlignbar med den man har i andre yrker i dette landet. Da er det selvsagt politisk oppportunt for noen å sammenligne seg med dem som har lavest lønnsutvikling, mens det er oppportunt for andre å sammenligne seg med dem som har høyest lønnsutvikling.

Jeg synes det er grunn til å berømme lønnskommisjonen for de vurderinger den har gjort i de årene den har fremmet innstillinger om lønnsutviklingen for Stortinget.

Stortingsrepresentanter, statsråder og statsminister skal selvsagt ikke være lønnsledende eller være de som driver lønningene opp, men de som besitter noen av landets viktigste stillinger, må ha en lønn som gjør at man kan rekrutteres til de ulike vervene. Samtidig må de være i stand til å utføre sitt oppdrag på en god måte og altså lønnes deretter.

Jeg anbefaler på vegne av Stortingets presidentskap at man slutter seg til den innstillingen som er gitt fra Stortingets lønnskommisjon.

Så vil jeg gi uttrykk for at dersom partene i arbeidslivet sammen med staten skulle komme til at man skal legge begrensninger på lønnsutviklingen, ta bestemte initiativ eller gi bestemte signaler i forhold til lønnsutviklingen og se den i sammenheng med prisutviklingen, industriutviklingen og muligheten for sysselsetting, da vil tiden være moden for at Presidentskapet formulerer noen forutsetninger for lønnskommisjonen, før kommisjonen behandler dette. Men det må eventuelt skje i forkant. Hvis Stortinget i dag skulle fatte en beslutning som går mot lønnskommisjonen, er det en beslutning som ikke bare fastsetter en annen lønn enn den lønnskommisjonen foreslår, men som i realiteten også legger ned hele ordningen med lønnskommisjon.

Så har jeg et ønske om å si noe om de forslagene som går på pensjonsordningen.

Det er mange år siden Stortinget fastsatte den pensjonsordningen som gjelder i dag. Det er vel sannsynligvis ingen av de nåværende stortingsrepresentanter som var med den gangen den beslutningen ble tatt. Fordi stortingsvervet i særdeleshet ikke er sammenlignbart med noen andre yrker i dette landet, besluttet man at stortingsrepresentantene skulle ha en opptjeningsstid på tolv år, men at pensjonen ikke kunne utbetales før alder og den tid man hadde sittet i Stortinget, til sammen var 75 år. Så høres det jo fra tid til annen ut som om det er slik – og noen argumenterer med dette – at når stortingsrepresentantene har vært stortingsrepresentanter i tolv år, kan de ta ut full pensjon. Slik er det ikke. Det er ikke slik at folk som kommer inn her som unge, liksom sitter og venter på at de kan ta ut pensjon etter at de er ferdige i Stortinget. Man er jo yrkesaktiv! De fleste representanter i dette huset har på samme måte som alle andre i dette landet en opptjeningsstid i ulike pensjonsordninger på mellom 35

og 45 år. Derfor er det ikke noen urimelighet i forholdet mellom systemet for opptjeningsvilkår og systemet for når man kan få pensjonen utbetalt.

Det som imidlertid er helt særskilt og spesielt for stortingsrepresentantenes lønn, er at den reguleres i størrelse etter lønnsutviklingen i Stortinget, ikke slik som for mange andre, etter en lønnsutvikling som fastsettes etter forhandlinger mellom pensjonistorganisasjonene og staten, og som Stortinget til slutt slutter seg til.

Det har gjentatte ganger vært fremmet forslag i Stortinget om at man skulle endre på denne praksis, og Presidentskapet er blitt bedt om å foreta en vurdering. Sist Presidentskapet foretok en slik vurdering, hadde man samtaler med gruppelederne i Stortinget. Konklusjonen var at det ikke var noe grunnlag for å foreta disse vurderinger om endringer nå. Og jeg må si at det har ikke skjedd noe som gjør at Presidentskapet føler behov for å ta noe nytt initiativ. Imidlertid er det slik at vi har nedsatt en pensjonskommisjon i dette landet som om noen tid vil legge fram et forslag der man får en bred diskusjon om pensjonsvilkårene, og der man i og for seg får informasjon om de mange ulike pensjonsordninger som gjelder rundt omkring i arbeidslivet. Jeg for min del synes at det vil være naturlig at Stortinget på det tidspunktet også foretar en gjennomgang og en verdivurdering av det pensjonssystemet som gjelder for Stortinget, og at man på det tidspunktet, etter en diskusjon, fastsetter hvordan det skal være for fremtiden. Skulle man gjøre det i dag, er det ikke noen annen bakgrunn for å foreta disse vurderingene enn den informasjonen eller de opplysninger som har vært tilgjengelige det siste tiåret – når man kontinuerlig har reist dette forslaget i Stortinget, og det har blitt avvist.

For øvrig vil jeg gjøre oppmerksom på at et likelydende forslag som det forslaget fra Senterpartiet som i dag er lagt ut på representantenes plasser, ble nedstemt sist det var oppe til behandling: i fjor.

Jeg anbefaler Presidentskapets innstilling når det gjelder lønn, og anbefaler også Stortinget å gå imot de forslag som foreligger fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet om vurderinger av pensjonssystemet, men signaliserer at det riktige tidspunktet for å ta dette opp til en generell diskusjon vil være når vi har de opplysninger, de vurderinger, som vil komme i pensjonskommisjonens innstilling, både i forhold til nåværende og i forhold til framtidige pensjonsordninger.

Så bare kort om den innstillingen som Stortingets presidentskap gir når det gjelder lønn for Høyesteretts medlemmer. Som dere vil se av innstillingen, foreslår vi en økning for Høyesterett på 6,8 pst. Den er saklig begrunnet. Arbeidsbyrden for Høyesteretts medlemmer har økt betydelig gjennom de senere år. Denne utviklingen har selvsagt sammenheng med omfanget av de saker som bringes inn for Høyesterett, men det har også sammenheng med de nye krav som stilles til Høyesterett når en skal vurdere saker bl.a. etter inkorporeringen av menneskerettighetene i norsk rett og utviklingen i det internasjonale rettssamfunnet, som gjør at Høyesterett gjennom sine behandlinger er nødt til å ha et betydelig bredere

perspektiv når man foretar sine vurderinger, enn det man hadde tidligere, noe som åpenbart øker arbeidsbyrden. Presidentskapet har derfor foreslått en noe høyere justering for Høyesteretts medlemmer enn den økningen man har for høyesterettsjustitiarius. Dette har sammenheng med at når man årlig foretar en prosentvis justering, vil det etter hvert bli et for stort gap mellom høyesterettsjustitiarius og høyesterettsdommerne, og det har Presidentskapet i år funnet å ville redusere noe.

Med dette legger jeg fram Presidentskapets innstilling i disse to sakene, og håper at Stortinget kan slutte seg til den.

Ågot Valle (SV): Isolert sett er det godtgjørelsene til stortingsrepresentantene og Regjeringens medlemmer vi skal behandle i dag. Men SV vil i år, som i fjor og i forfjor, se lønns- og pensjonsordningene under ett.

Vi kommer til å stemme imot lønnsøkningene, men det aller viktigste for SV er å få ryddet opp i pensjonsforholdene, pensjonsforhold som vi oppfatter som svært lukrative, nesten urimelig lukrative. Hvorfor? Jo, fordi vi mener at stortingspensjonene står i ganske grell kontrast til de pensjonsordningene vanlige lønsmottakere har. Og når vi sammenligner våre pensjonsordninger med de ordningene vanlige lønsmottakere har, er det fordi våre ordninger må kunne oppfattes som rimelige blant dem som vi skal representere. Og det er ikke rett og rimelig – etter vår oppfatning – at vi skal ha andre og bedre pensjonsordninger enn det vi bestemmer at andre skal ha.

Hva er det som er så urimelig ved pensjonsordningene?

For det første: Mens de fleste andres pensjoner er knyttet til grunnbeløpet, har stortingsrepresentantene med full pensjon 66 pst. av den til enhver tid gjeldende stortingslønn, slik stortingspresidenten også gjorde rede for. Det er denne forsamlinga som regulerer grunnbeløpet, som jo er basis for de fleste andres pensjon. Grunnbeløpet har vært underregulert i mange år, og det er dette flertallet, som ikke vil oppregulere grunnbeløpet, som nå foreslår lønnsøkninger som gjør at stortingspensjonistene får langt større pensjonsøkninger enn det vanlige folk får. Med andre ord: Med disse lønnsøkningene vil gapet mellom stortingspensjonene og vanlige lønsmottakeres pensjoner øke.

Vi er opptatt av denne underreguleringa av grunnbeløpet. Det er den som fører til at mange – og blant dem majoriteten kvinner – blir minstepensjonister og strever med å få hverdagen til å gå i hop. Da er vårt spørsmål: Når Stortinget mener at representantene fortjener gode ordninger, hvordan kan da stortingsflertallet mene at mange andre skal dårlige ordninger?

For det andre: Mens de fleste har en opptjening til full pensjon på 40 år, har stortingsrepresentantene tolv år. Denne regelen er det mange gode grunner til å se på, vi vil i hvert fall at den skal vurderes.

For det tredje – og det er kanskje den mest urimelige regelen: Her har vi 75-årsregelen som gjør det mulig for en representant å starte opp som 27-åring, ha sine 24 år på Tinget og så gå av med full pensjon som 51-åring. Det

vil som regel denne stortingsrepresentanten ikke gjøre. Men hva skjer? Jo, reglene er slik at hvis han eller hun tar seg oppdrag – ikke som vanlig lønsmottaker i ordinært arbeid – kan han eller hun tjene nøyaktig like mye som den utbetalte pensjonen utgjør, og pensjonen blir ikke avkortet, slik den blir for mange andre. Dette er det vi nå mener at det må ryddes opp i.

Det er riktig at vi har tatt opp disse forslagene mange ganger, og når jeg hører på stortingspresidenten, fatter jeg litt håp. Jeg tror det nytter. Når han begynner å problematisere nettopp denne pensjonen og sier at vi må vente med dette til pensjonskommisjonen kommer med sine forslag, fatter jeg litt håp om at argumentene går inn. Men vi mener at vi her og nå har et sjølstendig ansvar for å gjøre noe med det.

Så til lønnsøkningene: Vi stemmer altså mot de foreslåtte økningene fordi vi ønsker å se lønn og pensjoner under ett. Verken stortingsrepresentanter eller regjeringsmedlemmer skal være lavtlønte – det er helt sjølsagt. Men det er vi da heller ikke. Lønna skal gjenspeile at vi er folkevalgte, og vi gjør en viktig jobb. Motforestillningene vi møter, er at vi må sammenligne oss med ledere, og at lønna må være slik at politikken skal kunne rekruttere også fra det private næringslivet.

Til det første er det å si at vi er folkevalgte. Vi er om-budspersoner. Vi skal ikke være høytlønte ledere.

Så til rekrutteringsargumentet: Det er viktig med en bred rekruttering. Det er helt riktig. Men der lener jeg meg litt på hva NHOs Finn Langeland sa til VG i fjor, at lønna til stortingsrepresentantene nå er om lag den en leder av en bedrift med 5–50 ansatte i gjennomsnitt har. Lønna skulle derfor ikke være noe hinder for rekruttering, heller ikke fra næringslivets ledere. Dessuten skal politikere rekrutteres ut fra engasjement og ikke ut fra høye lønninger. Jeg ser heller ikke at det er noen problemer med rekruttering. Folk står jo i kø både for å komme inn i regjering og i storting.

Så blir vi møtt med argumentet om at det er opprettet en lønnskommisjon. SV var imot denne lønnskommisjonen. Vi advarte mot avpolitisering av den beslutninga som Stortinget til sjuende og sist skal ta. Det mener vi er det som skjer. Stortingsflertallet glemmer seg bak skjortene til kommisjonen, rekker hendene i været og sier at de ikke kan gjøre noe.

Det er altså lov å bruke fornuft, særlig når moderasjonsformaningene fra de store lønnskommisjonene er både høylytte og sterke. Vi mener at folkevalgte skal gå foran med et godt eksempel.

Jeg tar opp det forslaget som ligger i innstillinga, og vil samtidig si at vi ønsker en votering som gjør det mulig for oss å stemme sekundært for Senterpartiets forslag.

Presidenten: Representanten Valle har tatt opp det forslag hun refererte til.

Lodve Solholm (FrP): Det denne saka gjeld, er lønsfastsettninga for stortingsrepresentantane.

Eg har lyst til å minne om at dette er lønsoppgjøret for stortingsrepresentantane for 2002. Med det som bak-

grunn har vel også lønskommisjonen kome med ei innstilling som gjer at vi er nokså moderate når det gjeld lønsauke – i alle fall prosentvis i forhold til det som andre grupper får. Når stortingsrepresentantane aukar løna med 4,8 pst., er det faktisk under det som vart resultatet i pensjonistoppgeret.

Eg er einig med stortingspresidenten når han seier at dersom partane i arbeidslivet saman med staten skulle kome til at ein må ta eit tak for å få løns- og prisauken ned, skal sjølv sagt stortingsrepresentantane vere med på det løpet.

Så har eg lyst til å gripe litt fatt i dette med den såkalla 66 pst.-ordninga. Alle offentleg tilsette har jo 66 pst.-ordningar. Problemet er berre at mange har blitt lurt. Eg som skulesjef, eller som lærar, har også ei ordning med 66 pst. av det lønstrinnet eg har når eg går av. Der ein kanskje føler seg litt sviken, er ved at skulesjefstillinga var i lønstrinn 50 då eg, t.d., slutta, og i løpet av ti år er ho kanskje komen opp i lønstrinn 70 – mens min pensjon då blir rekna ut i forhold til lønstrinn 50. Då kan ein jo diskutere om det for så vidt er ei ordning! Men det er altså ei ordning som offentleg tilsette har. Og statistikken viser at i dette huset er det ganske mange tilsette som kjem frå det offentlege, og dermed har det noko å gjere med rekrutteringsproblemet også. Det er vel ei kjensgjerning at dette huset ikkje speglar av samfunnslivet vårt fullt ut, og at vi kanskje kunne ha ønskt at vi hadde rekruttering frå ein del yrkesgrupper som vi ikkje har rekruttering frå – frå folk som ikkje finn det lønsamt å gå inn her fordi lønsforholda er for dårlege.

Men eg ser også klart at her er det ein balansegang. Løna til stortingsrepresentantane skal ikkje vere den drivkrafta som gjer at ein blir politisk engasjert og ønskjer å gå inn og ta eit politisk tak, eit arbeid, i nokre år. Men samstundes må det vere slik at dei aller fleste kanskje etter eit yrkesaktivt liv kan sjå seg råd til å kunne ta eit tak i samfunnsstyringa. Dette er ein balansegang som eg ikkje akkurat har svaret på. Men vi kan jo samanlikne oss med andre parlamentarikarar i dei nordiske landa, og då ligg løna vår iallfall ikkje høgt. Eg kan nemne at den svenske talmannen, som er tilsvarende stortingspresidenten vår, har same løn som statsministeren, opp imot 1,5 mill. svenske kr. Berre for å setje det litt i relieff har vi i dette huset ein president som har same løn som resten av stortingsrepresentantane. Det burde kanskje vere ein tankekross.

Når det så gjeld dette med lønskommisjonen: Eg synest det hadde vore mykje meir reieleg av SV å fremje eit forslag om at vi legg ned lønskommisjonen. Ein har no fått eit fleirtalsvedtak i dette huset om å opprette ein lønskommisjon som ut frå eit mandat faktisk fastset løna, som stortingspresidenten riktig nemnde, men etter Grunnlovas føresegner om at dette huset er den løyvande myndigheita, må vi fatte det formelle vedtaket. Så eg synest det hadde vore mykje betre og meir reelt av SV å fremje eit forslag om å oppheve ordninga med lønskommisjon i staden for berre å stemme imot ein lønnskommisjon som har fått i oppgåve av Stortinget å fastsetje løna til stortingsrepresentantane.

Eg kan også nemne at lønskommisjonen foreslo null eit år, og det var det ingen som protesterte på den gongen. Så vi bør følgje det som er den riktige ordninga. Derfor vil eg med bakgrunn i den same argumentasjonen som presidenten hadde når det gjaldt det nye framlegget frå Senterpartiet, berre vise til at vi har ein pensjonskommisjon som skal arbeide med saka. Vi vil sjå det som heilt naturleg at ein i den samanhengen også vurderer pensjonsordninga for stortingsrepresentantane og regjeringa når den tida kjem.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Senterpartiet er ikkje representert i Presidentskapet. Synet vårt når det gjeld lønskommisjonen si innstilling, kjem difor ikkje til uttrykk. La meg innleiingsvis berre seia at vi støttar det som Presidentskapet her legg fram.

Men så tek vi opp igjen forslaget vårt frå i fjor om ein gjennomgang av pensjonsordninga for stortingsrepresentantar og statsrådar. Vi ser løn og pensjon i samheng, og slik er jo vitterleg regelverket òg.

La meg peika på tre forhold som vi meiner bør drøftast. Det er nivået, oppteningstida og det høvet som er i dag til å ha andre inntekter utan at pensjonen vert avkorta.

For det fyrste til nivået: Det er eit faktum at mens pensjonen i 1996 var på 195 000 kr, vil han på seks-sju år no ha nærma seg det dobbelte. Oppteningstida er tolv år; for svært mange andre er ho 40 år. Høvet til andre inntekter er svært raust, særleg samanlikna med at Stortinget dei siste åra har vore lite romsleg i forhold til andre pensjonistar når det gjeld ytterlegare inntekter og avkorting i pensjonen. Så er det sagt at løns- og pensjonsforholda for andre parlamentarikarar, og i våre nordiske land, er langt meir romslege. Ja, lat oss òg få det fram i ein slik gjennomgang. Eg synest det er interessant og opplyftande at det både frå presidenten og frå Lodve Solholm er peikt på lønskommisjonen og det arbeidet som går føre seg der. Forslaget vårt er jo eit høve for Presidentskapet til å førebu seg i forhold til dei forslaga som måtte koma frå pensjonskommisjonen.

I fjor var det fleire som i tilknytning til forslaget vårt sa at dei hadde hatt for lita tid til å vurdere det, det hadde ikkje blitt omdelt tidnok osv. I år har det altså lege ute, så folk har hatt høve til å drøfta det nærmare. Eg håpar vi får auka oppslutning om dette forslaget. Eg tar opp forslaget, som er delt om i salen.

Presidenten: Magnhild Meltveit Kleppa har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2 og 3.
(Votering, se side 400)

S a k n r . 4

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes kontroll med helse- og miljøfarlige kjemikalier (Innst. S. nr. 21 (2002-2003), jf. Dokument nr. 3:9 (2001-2002))

Siri Hall Arnøy (SV) (ordfører for saken): Det langsiktige målet for arbeidet på kjemikalieområdet er som kjent at utslipp og bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier ikke skal føre til helseskader eller skader på naturens evne til produksjon og selvfornyelse. Det er en samlet komitee som understreker at kontroll med helse- og miljøfarlige kjemikalier er et avgjørende virkemiddel for å nå dette målet.

Komiteen konstaterer at Riksrevisjonen setter spørsmålstegn ved om det i den undersøkte perioden har vært slik at de statlige tilsynsetatene på en tilfredsstillende måte har vektlagt oppfølging av regelbrudd som et virkemiddel for å sikre at vedtatte lover og forskrifter overholdes. Samtidig ser komiteen også med tilfredshet at det fra SFTs og Landbrukstilsynets side arbeides med å styrke oppfølgingen av alvorlige regelbrudd. Jeg føler meg trygg på at jeg også har en samlet komitee med meg når jeg sier at disse signalene om at Riksrevisjonens kritikk tas på alvor, er avgjørende for at ikke sterkere uttrykk er hentet fram fra komiteens side.

Det er alvorlig når Riksrevisjonen finner at det for den undersøkte perioden er slik at lovbrudd i liten grad anmeldes. Grunnlagsmaterialet antyder at dette bl.a. har bakgrunn i at man fra tilsynsetatenes side har opplevd at påtalemyndigheten ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp anmeldelser. Her foregår det nå et arbeid for å bedre situasjonen. Komiteen ber også om at departementene på en egnet måte holder Stortinget orientert om utviklingen i oppfølgingen av regelbrudd. Komiteen vil også understreke betydningen av en samordnet innsats fra departement og tilsynsetater på kjemikalieområdet, og noterer med tilfredshet den enigheten som nå er om å opprette et eget samarbeidsforum på dette feltet.

Det er selvfølgelig en svært krevende oppgave å holde god nok oversikt over utslipp av aktuelle helse- og miljøfarlige kjemikalier – det er nesten som et slags sisyfosarbeid å regne, så fort som kjemikalier finnes opp i disse dager. Samtidig ser komiteen det som betenkelig når Riksrevisjonen i Dokument nr. 3:9 uttaler at det kan stilles spør-

mål ved SFTs rapportering om måloppnåelse knyttet til helse- og miljøfarlige kjemikalier. Denne rapporteringen vil i neste instans legge grunnlaget for de politiske prioriteringene av dette viktige arbeidet. Komiteen forventer derfor og understreker også betydningen av at Miljøverndepartementet i sine framtidige framlegg til Stortinget på området gir en vurdering av en eventuell faglig usikkerhet knyttet til den såkalte kjemikalieindikatoren.

I forhold til Arbeidstilsynet tar Riksrevisjonen opp flere viktige problemstillinger. Det er nå igangsatt et kombinert evaluerings- og utviklingsprosjekt knyttet til Arbeidstilsynets organisering og virksomhet. Komiteen ber om at resultatene fra Riksrevisjonens undersøkelse også bør berøres, om resultatene fra utviklingsprosjektet legges fram for Stortinget. Komiteen ser at oppfølgingen av plikten til å bytte ut farlige stoffer med mindre farlige stoffer i arbeidsmiljøloven § 11.1 andre avsnitt siste ledd, den såkalte substitusjonsplikten, kan virke noe tilfeldig. Her må det utarbeides klare rutiner dersom dette ikke allerede er gjort.

Avslutningsvis vil jeg benytte sjansen til å ønske statsråden lykke til med det videre arbeidet på området. Det er godt å se at man allerede er i gang med å gjøre noe med flere av de viktige problemene Riksrevisjonen har tatt opp. Det er sannsynligvis ennå en del som gjenstår.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 400)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi er da klare for å gå til votering

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

På statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
U t g i f t e r :			
41	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 478 200 000 til kr 507 644 000	29 444 000
	21 (ny)	Spesielle driftsutgifter, bevilges med	800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 54 300 000 til kr 57 181 000	2 881 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 2, fra Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av Senterpartiet

Det votes over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Presidentskapet ta initiativ for å foreta endringer av pensjonsordningene til stortingsrepresentantene og regjeringsmedlemmene slik at de samsvare mer med vanlige pensjonsregler, blant annet slik at årlig regulering av pensjonen følger grunnbeløpet i folketrygden. Opptjeningstid og «75-årsregelen» må vurderes i denne sammenheng.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 10.50.41)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 2, fra Senterpartiet. Sosialistisk Venstreparti har varslet subsidiær støtte. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Presidentskapet føreta ein gjennomgang av pensjonsordningane for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemmer med sikte på større samsvar med meir vanlege pensjonsordningar.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet subsidiær støtte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 81 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 10.51.24)

Presidentskapet hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at følgende godtgjørelser fastsettes med virkning fra 1. oktober 2002:

Stortingsrepresentanter	kr 545 000 pr. år
Regjeringsmedlemmer	kr 800 000 pr. år
Statsminister	kr 975 000 pr. år

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes med 86 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 10.52.10)

Votering i sak nr. 3

Presidentskapet hadde innstillet:

Med virkning fra 1. oktober 2002 fastsettes lønnen for Høyesteretts medlemmer slik:

Høyesterettsjustitiarius	kr 996 000 pr. år
Høyesterettsdommere	kr 835 000 pr. år

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 3:9 (2001-2002) – om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes kontroll med helse- og miljøfarlige kjemikalier – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 5

Referat

- (57) Samtykke til å sette i kraft en skatteavtale mellom Norge og Canada, undertegnet i Ottawa den 12. juli 2002 (St.prp. nr. 12 (2002-2003))
- (58) (St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3-14 (2002-2003))
Enst.: Nr. 1 og 2 sendes finanskomiteen. Budsjettkapitlene i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3-14 (2002-2003) fordeles på rammeområder og sendes de respektive komiteer i samsvar med Stortingets vedtak om fordeling til komiteene i Innst. S. nr. 1 (2002-2003). Nye kapitler og romertall som ikke ble fordelt i Innst. S. nr. 1 fordeles slik:
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 4 (2002-2003)
– Romertall II: Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 6 (2002-2003)
– Kapittel 1710: Forsvarskomiteen, rammeområde 8
– Romertall II: Forsvarskomiteen
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 7 (2002-2003)
– Kapittel 4510: Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, rammeområde 1
– Romertall II og III: Sosialkomiteen
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 8 (2002-2003)
– Kapittel 1115: Næringskomiteen, rammeområde 11
– Romertall II: Næringskomiteen
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 12 (2002-2003)
– Kapittel 1040: Næringskomiteen, rammeområde 10
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 13 (2002-2003)
– Kapittel 3930: Næringskomiteen, rammeområde 9
– Romertall II: Næringskomiteen
St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 14 (2002-2003)
– Kapittel 3859: Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, rammeområde 2
– Romertall II-V: Finanskomiteen
– Romertall VI: Kommunalkomiteen
- (59) Endringer i løyvingar mv. i forsvarsbudsjettet for 2002 St.prp. nr. 13 (2002-2003)
Enst.: Sendes forsvarskomiteen
- (60) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Basteen om å forby krenkende og skadelige sex- og kontaktannonser via tekst-TV (Dokument nr. 8:19 (2002-2003))
Enst.: Sendes justiskomiteen
- (61) Verksemda i Sametinget 2001 (St.meld. nr. 10 (2002-2003))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen
- (62) Riksrevisjonen legger fram:
1 Ekstrakt av Norges statsregnskap og regnskap for administrasjonen av Svalbard for budsjetterminen 2001

- 2 Saker for desisjon av Stortinget og saker til orientering (Dokument nr. 1 (2002-2003))
7. (63) Riksrevisjonens gjennomgåelse og vurdering av antegnelse til statsregnskapene for 1999-2000 desidert «Til observasjon» og en oppfølging av forvaltningsrevisjoner behandlet av Stortinget (Dokument nr. 3:1 (2002-2003))
 8. (64) Riksrevisjonens kontroll med statsrådets (departementets) forvaltning av statens interesser i selskaper, banker mv. for 2001 (Dokument nr. 3:2 (2002-2003))
 9. (65) Riksrevisjonens undersøkelse av planlegging og oppfølging av store veganlegg i Statens vegvesen (Dokument nr. 3:3 (2002-2003))
 10. (66) Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende miljørettet bistand (Dokument nr. 3:4 (2002-2003))
 11. (67) Riksrevisjonens undersøkelse av psykisk helsevern – opptrappingsplanen 1999-2006 (Dokument nr. 3:5 (2002-2003))
Enst.: Nr. 6–11 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen
 12. (68) Forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Grethe Fossli, Bendiks H. Arnesen og Ranveig Frøiland om tiltak for å sikre norske sjømenn stabile konkurransevilkår (Dokument nr. 8:21 (2002-2003))
Enst.: Sendes næringskomiteen
 13. (69) Samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om deltakinga til EØS/EFTA-statane i EU-programmet for folkehelse (2003-2008) (St.prp. nr. 11 (2002-2003))
Enst.: Sendes sosialkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstilling avgis
 14. (70) Forslag fra stortingsrepresentantene Åslaug Haga, Kent Inge Stenberg Ryen og Rune J. Skjælaaen om å etablere en ordning med daglig utdeling av gratis frukt og grønt til alle elever i grunnskolen (Dokument nr. 8:18 (2002-2003))
 15. (71) Forslag fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen om endring av retningslinjene for legemiddelbasert rehabilitering av narkotikamisbrukere, med sikte på utvidelse av bruken av legemiddelassistert behandling av narkomane (Dokument nr. 8:20 (2002-2003))
Enst.: Nr. 14 og 15 sendes sosialkomiteen

Møtet hevet kl. 10.55.
